

Verslag Architectuurraad (AR) | 14-04-2016 |

Aanwezig: Arjan Aarnink (CITO), Bart Ratgers (CvTE), Bram Gaakeer (OCW), Brian Dommissie (Kennisset), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht, HORA), Gerald Groot Roessink (DUO), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard / Kennisset), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Hans Nouwens (TU delft, SURFmarket, Architectuurberaad HO), Rob van der Staaij (ThiemeMeulenhoff, GEU), Roberto Wiredu (Onderwijsinspectie), Joost van Dijk (VDOD, Rovict), Dirk Linden (Kennisset CTO), Frank Benneker (UvA, SURF-standaarden), Paul de Wit (Van Dijk Educatie), Edwin Verwoerd (Iddink), Heleen Huijnen (Studielink)

Afwezig: geen

Alle hieronder genoemde presentaties staan op de [betreffende Edustandaard-pagina](#)

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

Speciaal welkom voor Heleen Huijnen van Studielink.

De concept-agenda wordt overgenomen.

De notulen van de bijeenkomst van 14 januari worden aangenomen.

Mededelingen:

- Frank Benneker meldt dat er vanuit SURF een standaarden-wiki is opgericht met een overzicht van de standaarden die voor het HO relevant zijn. Voor meer detailinformatie moet worden doorgelinkt, bijvoorbeeld naar www.edustandaard.nl. De testversie vind je [hier](#).
- Gerald Groot Roessink meldt over een Gateway to Europe, een soort brede API voor intra-Europese uitwisselingen. Een use case is het uitwisselen van diplomagegevens. Het plan is om eerst met België uit te gaan wisselen.
- Hans Nouwens meldt dat er gewerkt wordt aan een nieuwe versie van de HORA, nl. de 2.0.

2. IAA-visie / architectuur

Brian Dommissie presenteert de IAA-visie die ten grondslag ligt aan de Architectuur IAA-stelsel Onderwijs ontwikkeld in het kader van het SION-programma. De vergadering stelt vast dat de gepresenteerde visie goed als basis kan dienen, als streefbeeld. Maar dat de in de agenda gestelde vragen nog niet beantwoord kunnen worden. Daarvoor is verdieping nodig en koppeling met concrete toepassingen en de belangrijkste use cases waar nu al binnen het ROSA-domein aan wordt gewerkt. Frank Benneker brengt het alles overkoepelende IAA-stelsel uit Estland in. Hier ligt wetgeving aan ten grondslag die in Nederland niet aan de orde is. Er komt wel wetgeving aan die de streefbeelden uit de IAA-visie faciliteert, bijv. vanuit de Europese Privacyverordening.

De in de agenda gestelde vragen worden doorgesproken. Paul de Wit brengt in dat het vaak niet van de onderwijsvolger kan worden gevraagd om voldoende overzicht te hebben van de consequenties van het al dan niet verlenen van toestemming. Dirk Linden brengt in dat 'user centric' niet gelijk is aan 'user responsible'. Het kan best zijn dat de school gemandateerd is. De vergadering geeft aan dat de gebruikte begrippen in de visie soms nog niet duidelijk genoeg zijn gedefinieerd, zoals 'bevoegd persoon', 'vertegenwoordiger'. Er vindt discussie plaats over het 'pseudoniem'; hoe lang mag deze bijv. worden bewaard. Dit moet in de architectuur verder uitgewerkt zijn.

De vergadering besluit de gepresenteerde visie als basis, als startpunt aan te nemen. Zodra de visie is vastgesteld in het vervolg op SION (het zogeheten SION-overleg) wordt er een IAA-werkgroep gevormd die met de architectuur en de genoemde punten verder aan de slag gaat (na de zomerperiode). Dat zal ook leiden tot aanpassingen van de ROSA-wiki op dit punt. Het architectuurdocument moet daarnaast uiteindelijk leiden tot kaders en richtlijnen waar projecten die iets met IAA doen, gebruik van kunnen maken en ook aan kunnen toetsen of ze in lijn zijn ermee. Dat zal nog veel werk vergen.

3. Voorstel uitwerken van 'werken onder architectuur'

Walter Grabner presenteert een voorstel van Bureau Edustandaard om uit te werken wat werken onder keten-referentiearchitectuur betekent en hoe dat in de praktijk kan worden toegepast.

Bart Ratgers geeft aan niet terug te zien dat eerst en voor alles de preliminary fase moet worden doorlopen, met oa. het in kaart brengen van het architectuurlandschap met alle bouwstenen, afspraken, wie is waar voor verantwoordelijk. Een top-down aanpak. De aanwezigen vinden dat op zich een goede zaak, maar zijn bang dat het wel veel tijd gaat kosten. Daarnaast zijn er al veel architectuurontwikkelingen die je nu ook direct mee wilt meenemen. Zouden we niet tevens een bottom-up aanpak moeten hanteren? Brian Dommisse geeft daarnaast aan dat in ketens een duidelijke eigenaar niet altijd te vinden is, zeker in de beginfase van bijv. voorzieningen. Remco de Boer geeft aan dat de nadruk van het voorstel meer ligt op een bottom-up aanpak: er is al een ROSA-basis, en er lopen al talrijke projecten die stukken ketenarchitectuur gebruiken en ook nieuwe architectuur ontwikkelen. Het voorstel richt zich op het proces om de ROSA te gaan beheren en ontwikkelen, vanuit de 3 belangrijke 'fase-overgangen' van architectuurontwikkeling. Het is goed om vast te stellen welke de rollen en verantwoordelijkheden zijn tussen ROSA-beheer- en ontwikkeling en projecten evenals de manier van samenwerken. Bijv. een project kiest zelf voor nieuwe oplossingen maar brengt de architectuuraspecten in (laat toetsen) bij de ROSA. Of er wordt een onderwijsvisie ontwikkeld die consequenties heeft voor de ROSA. De Architectuurraad kan de uitwerking hiervan aansturen, die vervolgens weer op een implementatieroadmap kunnen komen.

Er wordt vastgesteld dat de ROSA nog erg onevenwichtig is: er zijn nog maar enkele ketenprocessen opgenomen, sommige onderdelen zijn veel dieper uitgewerkt dan andere. Bovendien zijn de private partijen niet betrokken geweest bij de beginfase. Er ontstaat discussie of TOGAF ADM wel de juiste methodiek is om hiervoor te gebruiken; is TOGAF voldoende geschikt voor ketenarchitectuur? Kun je als Architectuurraad voldoende 'in control' zijn op keten-brede architectuurontwikkelingen? De vergadering is het er over eens: niet alleen kent TOGAF in NL en wereldwijd een enorme penetratie, ook sluit het 1-op-1 aan op gebruik in de relevante overheidsdomeinen.

De vergadering is het er over eens dat het toewerken naar ketenbrede acceptatie van 'werken onder architectuur' vanzelfsprekend is, dat de Architectuurraad daar een belangrijke rol in heeft. Het is ook duidelijk dat het huidige proces voor in beheername van standaarden aangepast moet worden voor architectuurwijzigingen. Maar de aanpak hoe het in te richten en waar de prioriteiten liggen, is nog niet eenduidig. Er melden zich enkele leden van de AR (oa. Bart Ratgers, Hans Nouwens) aan om in een werkgroepje samen met Bureau Edustandaard verder te werken aan een voorstel.

4. Advies ECK standaard Distributie & toegang 2.0

HP Köhler en Erwin Reinhoud presenteren namens het zgn. KAT-team, dat tegenwoordig onder de Edu-K samenwerking valt, deze nieuwe afspraak. Bureau Edustandaard heeft een architectuur scan gemaakt van de consequenties van deze afspraak, de discussie is aan de punten hieronder toegevoegd:

NL LOM: HP en Erwin geven aan dat de D&T-afspraak niet uit de voeten kan met het gebruik van NL LOM. Deze is wellicht voor bibliografische en onderwijskundige metadata (veld 9 bijv.) goed te gebruiken, maar voor logistieke doeleinden in de huidige opzet niet bruikbaar.

IAA: er is een scan gedaan van D&T 2.0 tegen de IAA-visie zoals die er nu ligt – groeipad / attributen?. Er is bewust gekozen om in deze fase alleen provisioning on-the-fly te ondersteunen en niet voor vooraf.

Werkingsgebied: De afspraak is een harmonisatie van drie overlappende afspraken en heeft daarmee een sterke focus op de samenhang en verbinding met andere afspraken. In het po bestaat Basispoort als aparte voorziening op dezelfde processen. In de analysefase van ECK D&T is geconcludeerd dat Basispoort (nog) niet mee kon met de harmonisatie. Advies is om deze gewenste aansluiting in de ontwikkelplanning van ECK D&T mee te nemen.

De semantische aansluiting van de afspraak op andere afspraken is (deels) niet gemaakt. In de ontwikkeling van ECK D&T is wel gekeken naar NL LOM, CPI (content prijsinformatie, uit ECK2), en het OBK. Er is geconcludeerd dat de semantiek in die afspraken en diensten niet aansluit bij de gewenste semantiek in ECK D&T. Het advies is om in de ontwikkelplanning van ECK D&T betere aansluiting op het OBK op te nemen. Wellicht moet de scope van NL LOM scherper worden gesteld (actie: werkgroep Metadata ECK).

D&T2.0 gebruikt de internationaal erkende EAN-UUID. Wellicht moet deze ook opgenomen in de URI-strategie die nu voor de ECK-keten wordt voorgeschreven (actie werkgroep Metadata ECK)

De technische aansluiting met andere afspraken en diensten is nog niet optimaal. De aankomende Nummervoorziening wordt al genoemd in de afspraak en de wens is geuit om hierop aan te gaan sluiten. Edurep biedt een centrale catalogusservice van voornamelijk open lesmateriaal aan, maar er is (nog) geen aansluiting met deze dienst. Het advies aan de werkgroep achter ECK D&T is om in ieder geval te gaan kijken naar de aansluiting met Edurep en de keus goed te onderbouwen om decentraal de catalogusdata uit te wisselen in plaats van centraal, zoals Edurep.

De Architectuurraad geeft een positief advies voor het in beheer nemen van deze afspraak, met verwijzing naar de besproken architectuuraspecten (zie backlog onderaan verslag).

5. Advies OCW-taxonomie

Henk Gingnagel presenteert namens DUO en de werkgroep de ingediende OCW-taxonomie. Aan deze afspraak wordt al enige jaren gewerkt door DUO, OCW, de onderwijsraden, administratiekantoren. Deze afspraak valt volgens de Architectuurraad binnen ROSA, oa. omdat de betreffende ketenprocessen, hoewel financieel georiënteerd, binnen het onderwijsdomein vallen; er gebruik wordt gemaakt van KOI / SPO-begrippen zoals het bevoegd gezag en onderliggende registers zoals BRIN. Het is vanuit ROSA-perspectief belangrijk om een overzicht te hebben van onderwijsdomein-gerelateerde processen, zeker ook de verantwoordingsketen. Een overzicht van de context en de architectuuraspecten van deze afspraak vindt u [hier](#). Te vermelden in de notulen:

Met opmerkingen [HN1]: Wat is de inhoud / uitkomst hiervan?

Met opmerkingen [BD2R1]: Even navragen bij Erwin svp en zo nodig door hem de tekst laten editen

edustandaard

- De afspraak bevat veel semantiek. Het grootste deel is algemeen en wordt hergebruikt vanuit de Nederlandse (financiële) Taxonomie. Het deel wat specifiek voor het onderwijs is aangepast, gaat voornamelijk over bevoegd gezagen (schoolbesturen). Er is geen afstemming geweest met andere afspraken uit de verantwoordingsketen, zoals de Doorstroommonitor, maar een eerste inschatting is dat de semantiek nagenoeg niet overlapt. Het advies is om de semantische koppeling tussen de OCW Taxonomie en KOI neer te leggen bij de werkgroep SPO (in oprichting).
- De NORA-brede afspraak schrijft gebruik van Digikoppeling voor daar waar Edukoppeling wordt toegepast binnen het onderwijs. Het advies is om te verkennen of deze afspraak gebruik kan maken van Edukoppeling, aangezien dat de standaard is binnen het onderwijs. Hierbij dient te worden vermeld dat als DUO als gateway dient tussen onderwijspartijen en andere overheden dat dan intern in het onderwijsdomein Edukoppeling gebruikt kan worden en naar buiten toe Digikoppeling. Complicerende factor is dat veel administratiekantoren voor meerdere partijen werken ook buiten het onderwijs en wellicht al Digikoppeling ondersteunen en niet Edukoppeling. Richtlijnen hoe hier mee om te gaan zijn noodzakelijk, oordeelt de AR.

De Architectuurraad geeft een positief advies voor het in beheer nemen van deze afspraak, met verwijzing naar de besproken architectuuraspecten (zie backlog onderaan verslag).

7. Update Domeinmodel Toetsen; architectuur

Vanwege tijdgebrek wordt dit agendapunt doorgeschoven naar de volgende bijeenkomst in juni. Bart Ratgers geeft aan wel aan dringend behoefte te hebben aan review van andere betrokkenen bij het domeinmodel dan de huidige partijen DUO, CITO en Kennisnet (naast CVTE). Een kopie van het zgn. Motivatiemodel Toetsen vindt u [hier](#), de meest recente versie uiteraard via Bart Ratgers. Er melden zich enkele gegadigden waaronder Hans Nouwens en Jacob Hop.

8. Rondvraag en w.v.v.t.k.

Bij de rondvraag komt de discussie terug van eerder in de vergadering: er moeten duidelijker richtlijnen komen waarop de Architectuurraad precies moet beoordelen; de door Bureau ES voorbereide informatie voor de diverse agenda-onderdelen moet op een compactere, eenduidiger en meer op architectuur-issues gefocuste manier beschikbaar komen, en liefst ook ruimer voor de vergadering – zodat de leden zich sneller en beter kunnen voorbereiden en zelfs ruggenspraak met de achterban kunnen houden; dit zal helpen om ook de agenda-onderdelen meer te focussen op 'impact op de ketenarchitectuur' en alle geplande onderwerpen af te werken. Bureau Edustandaard pakt dit op.

De volgende bijeenkomst staat gepland op donderdag 16 juni 2016. Op de agenda komen:

- Update Domeinmodel Toetsen; architectuur
- Vervolg 'werken onder architectuur'
- Certificeringsschema ROSA 2.0

Genoteerde architectuur backlog nav. deze bijeenkomst:

architectuuraspect	datum in	bron	issue / aandachtspunt	actiehouders (initiatief):
toepassingsgebied	14/04/2016	D&T 2.0	onderzoek ook PO voor D&T 2.0	KAT-team

edustandaard

semantiek	14/04/2016	D&T 2.0	NL LOM niet bruikbaar voor logistieke processen	Bureau ES
ketenprocessen	14/04/2016	D&T 2.0	uitwerking van de generieke processen van D&T matchen nog niet goed met de huidige ECK-architectuur in ROSA	Bureau ES / KAT-team
voorzieningen	14/04/2016	D&T 2.0	verkennen aansluiten op Edurep (centrale uitwisseling, ipv. decentraal)	KAT-team
persistente identifieer	14/04/2016	D&T 2.0	D&T2.0 gebruikt EAN-identifieer, binnen de ECK-keten is die nog niet opgenomen	Bureau ES
ketenprocessen	14/04/2016	OCW Taxonomie	verkennen of betreffende ketenprocessen toe te voegen aan ROSA-wiki	Bureau ES
semantiek	14/04/2016	OCW Taxonomie	onderwijs-specifieke semantiek (bijv. bevoegd gezag) relateren aan KOI	Bureau ES
communicatieprotocol	14/04/2016	OCW Taxonomie	verkennen of Edukoppeling gebruikt kan worden ipv. Digikoppeling	Bureau ES
IAA	14/04/2016	AR	Na vaststelling in SION-overleg opstarten werkgroep IAA, verder uitwerken IAA-architectuur op basis van visie. In kaart brengen van bestaande IAA-ontwikkelingen en voorzieningen en opstellen van roadmaps	Bureau ES